

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2022. № 8.

DOI: 10.32702/2307-2105.2022.8.28

УДК 332.145(332.122.6+332.133.6)

Г. О. Тютюнник,

к. е. н., науковий співробітник, вчений секретар відділу економіко-екологічного розвитку приморських регіонів, ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»

ORCID ID: 0000-0003-4864-6129

**ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ МІСТ НА ЗАСАДАХ
УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ФУНКЦІЙ І ФОРМУВАННЯ
ЕКО-ІННОВАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА**

H. Tiutiunnyk,

PhD in Economics, Researcher, Scientific Secretary of the Department of Economic and Ecological Development of the Coastal Regions, SO "Institute of Market and Economic and Ecological Research of the National Academy of Sciences of Ukraine"

**REVIVAL OF UKRAINIAN CITIES ON THE BASIS OF IMPROVING
ECONOMIC FUNCTIONS AND FORMING AN ECO-INNOVATIVE
ENVIRONMENT**

В статті освітлюються питання, які сьогодні виникають на шляху до відродження українських міст, розбудови України як повноцінного члена Європейського Союзу та досягнення Цілей сталого розвитку ООН 2030, зокрема цілі 11 «Забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст і населених пунктів». Особливої актуальності розкриття даного питання набуває в результаті тривалих військових дій на території України, знищення міст та міської інфраструктури.

В дослідженні обґрунтовано важливість розгляду функції міста як джерела вирішення міської економічної проблеми через його модернізацію. Проаналізовано та порівняно функції, класифікаційні ознаки та типи сучасних міст на основі наукових робіт українських та іноземних видатних вчених. Доведено важливість становлення нового середовища, в якому значуще створення можливостей для продукування ідей як базису розбудови інноваційного середовища України, творчого самовираження як джерела становлення та розвитку культурного багатства нашої держави та покращення психоемоційного стану українців в доволі скрутні часи, а також самореалізації, яка є основою нових макроекономічних процесів.

Обґрунтовано відродження та розбудова міських населених пунктів в контексті їх поліфункціональності з урахуванням екологічності та креативності як центральних функцій міста; базису зародження ідей та їх реалізації в економічному просторі; позитивною відповіддю на соціальні виклики, потенціалу одночасного досягнення соціо-еколого-економічних цілей та становлення України як найзеленішої європейської країни.

Відповідно до провідних світових практик, визначено, що ключовими цілями розбудови міст нового типу як центрів різноманіття та процвітання спільноти є: забезпечення доступного життя та можливості для бізнесу; забезпечення рівного доступу до ряду послуг; розвинення сильної культурної ідентичності, спільного бачення та відчуття місця; сприяння розвитку толерантного суспільства; забезпечення безпечного, різноманітного,

інноваційного та здорового міста; забезпечення відкритого простору для громади.

Надано рекомендації щодо досягнення цілей сталого розвитку ООН, слідування глобальним перетворенням, відбудови зруйнованого урбаністичного простору України в результаті військових дій та переходу на новий тип економіки в розрізі наступних якісних особливостей та специфічних функцій міст (сіл, селищ): безпека, розумність, екологічність та енергоефективність, естетичність, креативність. Охарактеризовано найбільш концентровані та конкурентоспроможні міста, як носіїв потенційних характерних рис майбуття українських міст.

The article sheds light on the issues that arise today on the way to the revival of Ukrainian cities, the development of Ukraine as a full member of the European Union and the achievement of the UN Sustainable Development Goals 2030, in particular Goal 11: Sustainable cities and communities - The Global Goals. Make cities and human settlements inclusive, safe, resilient and sustainable. The disclosure of this issue is particularly relevant as a result of long-term military operations on the territory of Ukraine, the destruction of cities and urban infrastructure.

The study substantiates the importance of considering the function of the city as a source of solving the urban economic problem through its modernization. The functions, classification features and types of modern cities were analyzed and compared based on the scientific works of Ukrainian and foreign outstanding scientists. The importance of the formation of a new environment, in which the significant creation of opportunities for the production of ideas as a basis for the development of an innovative environment of Ukraine, creative self-expression as a source of the formation and development of the cultural wealth of our country and the improvement of the psycho-emotional state of Ukrainians in rather difficult times, as well as self-realization, which is the basis of new macroeconomic processes.

The revitalization and development of urban settlements in the context of their multifunctionality, taking into account environmental friendliness and creativity as

the central functions of the city, is substantiated; the basis for the generation of ideas and their implementation in the economic space; a positive response to social challenges, the potential of simultaneous achievement of socio-ecological and economic goals and the establishment of Ukraine as the greenest European country.

In accordance with the leading world practices, it has been determined that the key goals of building a new type of cities as centers of community diversity and prosperity are: providing affordable life and business opportunities; ensuring equal access to a number of services; development of a strong cultural identity, common vision and sense of place; promoting the development of a tolerant society; ensuring a safe, diverse, innovative and healthy city; provision of open space for the community.

Recommendations for achieving the goals of sustainable development of the UN, following global transformations, rebuilding the destroyed urban space of Ukraine as a result of military operations and transition to a new type of economy in terms of the following qualitative features and specific functions of cities (villages, settlements) are provided: safety, reasonableness, environmental friendliness and energy efficiency, aesthetics, creativity. The most concentrated and competitive cities are characterized as carriers of potential characteristic features of the future of Ukrainian cities.

Ключові слова: *українські міста, повоєнне відродження, економічні функції міст, еко-креатив, інноваційне середовище, еко-міста, креативне місто, просторовий розвиток, військові дії.*

Keywords: *Ukrainian cities, post-war revival, economic functions of cities, eco-creative, innovative environment, eco-cities, creative city, spatial development, military actions.*

Постановка проблеми. Місто, як природно-господарська територіальна система включає в себе об'єкти та процеси технологічного і природного характеру, що розвиваються в контексті соціально-економічних, екологічних та

культурно-релігійних закономірностей. Міста є ключовими гравцями в мінімізації використання ресурсів, розбудові циркулярної економічної моделі, розвитку якості життя і добробуту населення. Міста характеризуються просторовим, функціональним, політичним (адміністративним) та демографічним контекстом [1-6]. Прояв і форма міських проблем різняться залежно від типу міста та історичних і соціальних умов.

Аналіз ознак, відмінностей і подібностей міст дуже важливий для розуміння реальної ситуації, розробки економічних сценаріїв, ефективних інструментів міської сталості та стійкості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Класифікація та типологія допомагають нам зрозуміти загальний характер міста і побачити більше одного типу в одному місті. Не можливо точно обґрунтувати тип міста, можливо лише класифікувати на основі його ознак та функцій. Відповідно до досліджень багатьох вітчизняних та іноземних науковців, таких як Фрідманн, Дж. [1], Шаблій, О.І. [2], Томчук О.В., Бойченко В.С. [3, с. 106], Безлюбченко О. С. Гордієнко С. М., Завальний О.В. [4], Лазор О. Д., Лазор О. Я., Чемерис А. О. [5], Мельник М.І. [7], Бистряков І.К. [8], Філіппова О.С. [9, с. 4], Стадник Г.В., Радіонова Л.О. [10, с. 23-25], Аксой Е., Грегор М., Фонс Ж., Гарзілло К., Куні-Сеген М., Ленерц М., Шредер К. [11], Гарріс Ч. [12], Шабо Г. [13], Ле Гуен [14], Болай Дж., Рабінович А. [15], Марченко О. В., Аванесова Н. Е. [16], Антунес М. і Баррока Дж. [17], Муруа Дж. [18], Санчес Сепульведа, М. [19], Суарес Г. [20], Стіперські З., Лончар Дж., Райтер М. [21], більшість міст є адміністративними центрами, а також релігійними та культурними. Одне місто може демонструвати характер і природу більш ніж одного типу. Жодна єдина система класифікації не може достовірно відобразити різноманітні особливості міст.

Класифікаційні ознаки міст згідно наукових досліджень багатьох видатних науковців можна згрупувати до таких як розмір, демографія, урбанізація, планування, управління, соціально-економічний та глобальний розвиток.

Постановка завдання. Функції міста породжуються конкретною соціальною проблемою, яка розглядається як «міська проблема». Вирішується проблема після трансформації міського суспільства через модернізацію. Класична міська проблема – це економічна бідність і проблеми нетрі, які в основному були наслідком індустріалізації. Нові форми міських проблем, які виникають у містах – це збільшення кількості мешканців і раптові соціальні інциденти, злочинність і безпека, проблеми з психічним здоров'ям людей, катастрофи і невідкладна медична допомога вночі, зниження податкових надходжень через зниження народжуваності. Разом з тим, це необхідність упорядкування урбаністичного простору, який ускладнює життєдіяльність, зокрема користування міськими послугами.

Питання (окрім базисних), які сьогодні виникають на шляху до розвитку міст та інших населених пунктів можна звести до питань переважання однієї галузі. Такими питаннями є: обмеженість економічних, кадрових, інноваційних ресурсів, робочих місць; несприятлива демографічна ситуація, викликана зменшенням населення через міграцію в результаті військових дій і відповідно перевищення природного порогу смертності; низький рівень розвитку соціально-культурної сфери та інфраструктури [10, с. 24]. В умовах досягнення цілей сталого розвитку ООН 2030, серед найважливіших проблем в містах, виділяють соціокультурні, урядові та проблеми навколишнього природного середовища. В умовах повоєнного відродження – упорядкування урбаністичного простору задля вирішення фінансових, психологічних, екологічних та соціальних проблем повернення сімей на рідні території, які не припиняють піддаватися військовій загрозі.

Виникає необхідність ревіталізації та модернізації міст, з метою приведення їх до зручності, суміжної роботи, житла, а також безпеки та насолоди від міського життя. Наприклад, сучасна житлова проблема полягає не тільки в вирішенні проблеми дефіциту житла (збільшення пропозиції). Це нова етнічна приналежність, історичний, соціальний, культурний фон

життєдіяльності міського населення, спосіб життя, добробут житла, вартість нерухомості та ринок.

Вирішення регіональних проблем соціо-економіко-екологічного розвитку можливо лише на сучасному системному рівні використання природних, інноваційних, інформаційних та інших ресурсів міста. Це і обґрунтовує головну мету регіональної політики, а саме вирішення соціальних проблем шляхом підвищення благоустрою людини при виконанні вимог екологічної політики [22, с. 4]. Виникають нові завдання, такі як екологічний, фінансовий, інноваційний, соціальний та культурний розвиток міст із оновленням їх функцій, особливо управління та безпеки. Методи, які використовуються в даному дослідженні: порівняльний, графічний, метод моделювання [23, 24]. За допомогою методу порівняння оцінку проводили в порівнянні з кращими аналогами при формуванні схеми класифікаційних ознак та типів сучасних міст. Методи порівняльного дослідження включають вибір методів дослідження, кількість досліджень і діапазон умов, у яких проводяться дослідження [25, 26]. Даний метод дозволив не тільки порівняти функції міст, а обґрунтувати переваги їх економічного змісту та визначити базисні. Метод моделювання використано при формуванні схеми впливу збільшення та удосконалення функцій міста на його розвиток та схеми функцій міст, їх взаємозв'язку та взаємодоповнення. За допомогою методу моделювання кожна проблема вирішується шляхом створення моделі або, частіше, адаптації відомої моделі до специфікацій проблеми, в даному дослідженні вплив збільшення та удосконалення функцій міста. Метод моделювання може полегшити вирішення завдань, забезпечуючи глибше розуміння [27, 28]. Графічним методом, який використовується для візуального опису даних, оформлені всі схеми дослідження [29].

Виклад основного матеріалу дослідження. Місто – це мінлива реальність, яка, зазнає істотних модифікацій протягом історії. Розбудова міста нового типу є складним процесом, оскільки сама природа міста змінюється з часом. Це не фіксований, незмінний простір, а істота, що постійно

трансформується. Тому існує життєвий цикл міста, і воно відроджується, перш ніж його життя вичерпується та з'явиться нове. Відродження сприяє сталому розвитку, яке в кінцевому підсумку гармонізує економічне зростання та збереження навколишнього середовища міста шляхом постійного покращення соціо-економіко-екологічних умов. Раціоналізація фактів про міста та прийняття вірних стратегій розвитку, які відповідають сутності міста та його місцю в країні потребує дослідження типології міст і обґрунтування їх функцій.

Існує багато типологій міст, запропонованих різними організаціями. Основна мета типології міст – визначення потреб спільної політики для певної групи міст, регіонального, національного рівня [11]. Європейським Союзом та Організацією економічного співробітництва і розвитку було узгоджено спільну методологію визначення міст, яка дозволяє порівняти міста і частку населення в них на гармонізованій основі. Євростатом розроблено дві пов'язані між собою типології, які охоплюють визначення міста відповідно до особливостей його зон проїзду та регіонів метро. Підхід обґрунтовується визнанням функціонального та територіального виміру міста, який залежить від щільності населення та динаміки потоків людей [30, 31].

Типологія українських міст яка дозволяє дати їх комплексну, синтетичну характеристику наявна, проте погляд на місто як систему взаємопов'язаних соціо-культурних еколого-економічних, інноваційних та політичних аспектів поки що не сформувався (рис. 1). На рисунку 1 представлено наявні класифікаційні ознаки сучасних міст та вищий ступінь класифікації (сукупність ознак), а саме типи українських міст.

По суті місто завжди виконувало адміністративно-політичні і ринкові функції, було просторовою одиницею, з чітко визначеними фізичними стінами та адміністративними межами. З минулого століття воно набуло промислових функцій. Завдяки трансформації засобів комунікації та інноваціям з'явилася нова географічна реальність.

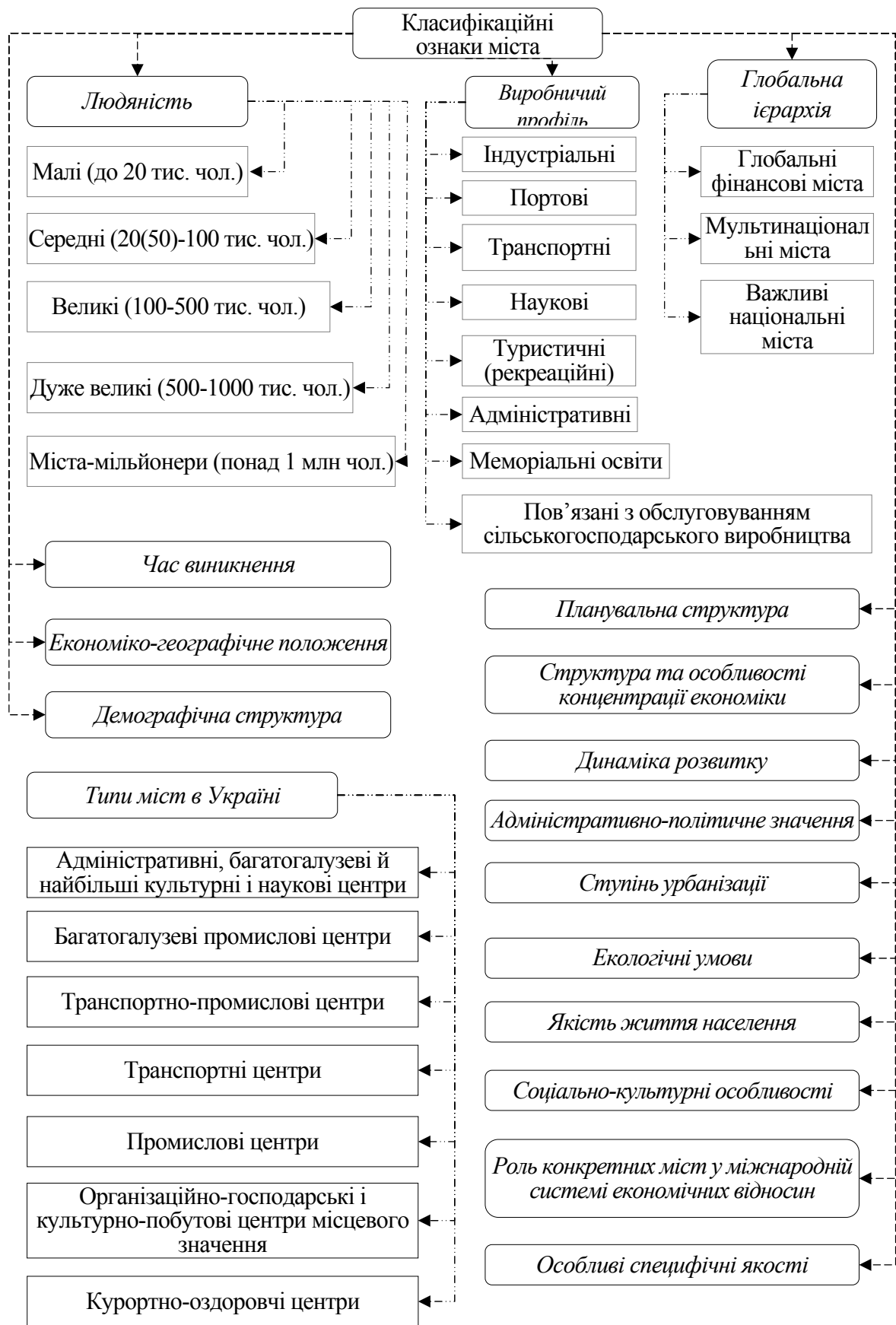

Рисунок 1. Класифікаційні ознаки та типи сучасних міст

Джерело: авторська розробка з використанням [3, с. 104-106; 9, с. 4; 10, с. 23-25; 32, с. 788]

Функціональний вимір міста урізноманітнюються відповідно до змін часу та потреб. Поняття функції міста з'явилося та існувало з початку нашого століття. Арусо М. була зроблена одна з перших і довгий час класична класифікація міст за функціями, які вони виконують [33]. Він виділяє шість основних типів міських функцій: управління, оборона, культура, виробництво, зв'язок і дозвілля. Усередині кожного з них він виділяє різні підтипи, всього до двадцяти семи груп (столиці, міста-фортеці, гарнізони, військово-морські бази, університетські осередки тощо). Кожне місто, як правило, має провідну функцію, хоча можуть бути і більш складні ситуації з функціональними комбінаціями.

Шабо Г. пропонує класифікацію та розрізняє: військову функцію (наприклад, міста, фортеці чи військові порти); комерційну функцію, яка вважається найбільш поширеною; лікувальну, літню та туристичну функції; промислову функцію, у тому числі шахтарські міста; інтелектуально-релігійну функцію; адміністративну функцію. Коли агломерація отримує всі функції, Шабо Г. вважає, можна назвати «великим містом» або «іметрополісом» [13].

Подібним до них є ще одна добре відома функціональна класифікація цього типу, проведена у Франції, Сорра М. [34], який виділяє чотири основні типи: соціальні функції, функції обміну, виробничі функції та дозвіллі; до складу першої входили міста з військовими, духовними та політичними функціями.

Класифікація Гарріса Ч. [12] базується на найважливіших видах діяльності в кожному місті, хоча визнано, що це спрощення, оскільки більшість міст більш-менш багатофункціональні. Дев'ять функціональних груп, визначених Гаррісом Ч., подібні до тих, які розрізняли інші автори, хоча вказують саме на критерії (особливості) визначення. Це промислові міста, диверсифіковані міста, університетські центри, міста відпочинку та пенсії, політичні центри тощо. Ле Гуен Дж. виділяв чотири групи міст: промислові, сервісні центри, торгові центри та центри багаторазової діяльності [14]. Болай, Дж., Рабінович, А. і інші автори розрізняють такі функції міст:

- регіональний ринок (місто відіграє рушійну роль у виробництві та обміну товарами і послугами в рамках місцевої економіки та регіональної торгівлі);
- сервісний центр (місто пропонує низку комунальних і приватних послуг для міської громади та населення);
- регіональна столиця (місто охоплює різні політичні та адміністративні інститути на провінційному та національному рівнях відповідної території);
- економічний полюс (місто розробляє узгоджену національну стратегію та є міжнародним центром промислового виробництва і великого збуту);
- туристичний центр (місто використовує свої порівняльні переваги для популяризації діяльності, пов'язаної з національним та/або міжнародним туризмом);
- комунікаційний вузол (місто грає рушійну роль в обміні товарами, інформацією, кадрами, завдяки своєму стратегічному розташуванню та шляхом розвитку адаптованої інфраструктури);
- столична периферія (розвиток міста характеризується чудовою динамікою пов'язаною з її інтеграцією в міський регіон та/або в мережу на національному та/або міжнародному рівні);
- національне місто / міжнародний інтерфейс (географічне положення міста та його стратегія розвитку дає переважну міжнародну роль);
- учасник агломерації (розвиток міста залежить від його інтеграції до іншого рівня);
- співдружність міст (складається з групи невеликих сусідніх міст в регіоні);
- міста області (складаються з міських районів з дифузною урбанізацією) [15].

В економічній науці місто досліджується в якості частини цілісної соціально-економічної системи та характеризується загальними та

специфічними економічними особливостями [10, с. 23]. У світі є багато міст із спеціальними фінансовими функціями, навіть якщо вони мають малий масштаб. Вони класифікуються як:

- Функціональне фінансове місто – місто, в якому зосереджені конкретні фінансові операції та фінансові компанії;
- Другий фінансовий центр – місто, неповноцінне за масштабами для великих міст країни, але має всебічні фінансові функції (великі місцеві банки та великі пенсійні фонди, галузі, пов'язані з управлінням активами для приватних осіб);
- Похідне – місто, що проводить більше операцій з деривативами фінансових інструментів, ніж великі міста, на невеликій кількості основних бірж, створює велику кількість робочих місць у брокерському бізнесі з цінними паперами / товарами, сприяє збільшенню кількості інвестиційних та консалтингових компаній;
- Місто управління активами – джерело багатьох компаній з управління активами;
- Місто венчурного капіталу – місто підтримки стартапів;
- Місто зелених облігацій – місто спеціалізованого обміну зеленими облігаціями, вдосконалення їх міжнародної цінності;
- Місто криптовалютних активів – поширення активів криптовалют та технології блокчейна в регіоні та вдосконалення бізнес-середовища.

Незважаючи на великий науковий доробок щодо типологізації міст та окреслення їх функцій, наукові роботи, що з'явилися в останнє десятиліття, сформулювали серйозні заперечення проти традиційної концепції міської функції та класифікацій, які проводилися до цього часу, вважаючи їх занадто простими. В якості висновку з аналізу наукової літератури з питань дослідження міст (сіл, селищ), можна визначитися, що необхідним є розгляд підтримки до удосконалення та поліпшення фінансової функції міст та країни в цілому. Слушним є розвинення сучасних комплексних функцій міста, що дозволить проявити важливість розвитку системного підходу до соціо-

економіко-екологічного розвитку населених пунктів із одночасною адаптацією заходів до місцевого контексту.

Становлення нового середовища, в якому значуще не тільки споживання продуктів і послуг але й створення можливостей для продукування ідей, творчого самовираження і самореалізації є базисом нового макроекономічного процесу. На відміну від минулих, зосереджених на технологічно-інноваційному розвитку, він проявляється як базис появи та розвитку головного чинника всіх економічних процесів і відносин – ідей [32]. Відповідно, комплексність та різноманітність функціонального призначення міста можна визначити рівнем креативності міста. Це наступний крок після доіндустріального, індустріального та постіндустріального період розвитку економіки та суспільства. Він демонструє перехід від інформаційних технологій до творчої здатності, а саме креативності, яка зароджується в упорядкованому відповідним чином просторі.

Важливими компонентами нового простору є культура та психо-емоційний стан особистості. Ідеї не з'являються під час стресу, в такому стані вони служать тільки інструментом для виживання. Реальні ідеї, спрямовані на розвиток та покращення будь-якого аспекту життя з'являються в стані спокою, безпеки та позитивного піднесення, на що й потребує бути направлена нова парадигма сучасної економіки (рис. 2).

Креативне місто (від англ. creative – творчий, творчий) в науковій літературі розглядають як місто, яке розвивається відповідно до світових змін потреб і перетворень та місто умови якого дозволяють думати, планувати й діяти творчо [4, с. 46].

Рисунок 2. Вплив збільшення та удосконалення функцій міста на його розвиток

Джерело: авторське удосконалення із використанням джерела [32, с. 788; 35, с. 64-65]

Перше визначення дійсно являє собою реальну ідею, яка сприяє допомозі світу, що постійно розвивається та змінам потреб людини у духовних і матеріальних цінностях. На практиці це можна виразити у динамічній естетико-технічній «зеленій» та культурній оснащеності населених пунктів для привернення уваги, зміни вражень та розвитку мислення і відповідно ідей.

Друге визначення не корелюється із основним посилом походження креативності. Креативність і творчість – це не тільки про художню, літературну та іншу творчість, як це сприймається на даному етапі розбудови креативної економіки, що й викликає віднесення креативних міст до особливого типу, який характеризується специфічними якостями. Креативність і творчість – це процес зародження будь-якої ідеї та її реалізація в матеріальному, а далі в економічному просторі. Це означає, що створення середовища для креативності може відбуватися в будь-якому місті (населеному пункті) включаючи додаткову функцію.

Екополіси та технополіси поєднати достатньо складно, але можливо і необхідно. Проте, чи не можуть бути університетські (наукові) міста поліфункціональними зеленими та креативними містами, особливо, коли є велика необхідність в таких містах у постійній генерації знань та ідей. Такий підхід стосується і інших міст, як міст – культурних центрів, міст – свідків розквіту древніх цивілізацій, міст – музеїв, міст – релігійних центрів, міст – центрів туризму.

Класифікація міст за профілем у господарському комплексі країни, а саме відповідно до специфічних функцій в літературних джерелах дійсно не знаходить однозначного підтвердження. Як із прикладом креативних міст, промислове місто може бути одночасно портовим та транспортним вузлом. У свою чергу портове місто може мати культурне, курортне, релігійне та інші значення [16, с. 64]. Однак не всі специфічні функції можуть бути залучені для кожного населеного пункту, як наприклад екологічні та креативні (рис. 3). На рисунку можна побачити, що одні функції міста витікають в інші, переплітаються, є або можуть бути базисом для інших.

Екологічність населених пунктів повинна бути основною функцією, водночас креативна – базисною для всіх інших. Екологічна функція міста є позитивною відповіддю на соціальні виклики та має потенціал одночасного досягнення соціо-еколого-економічних цілей. Рішення спрямовані на відновлення, збереження, відтворення та раціональне використання природних

ресурсів у містах та інших населених пунктах в ідеалі стійкі до змін, а також енерго- та ресурсоекономні. Енергоефективність, яка є продовженням екологічності, в свою чергу обґрунтовує використання географічних, геологічних та біокліматичних особливостей території, як джерела необхідних ресурсів води, енергії та матеріалів.

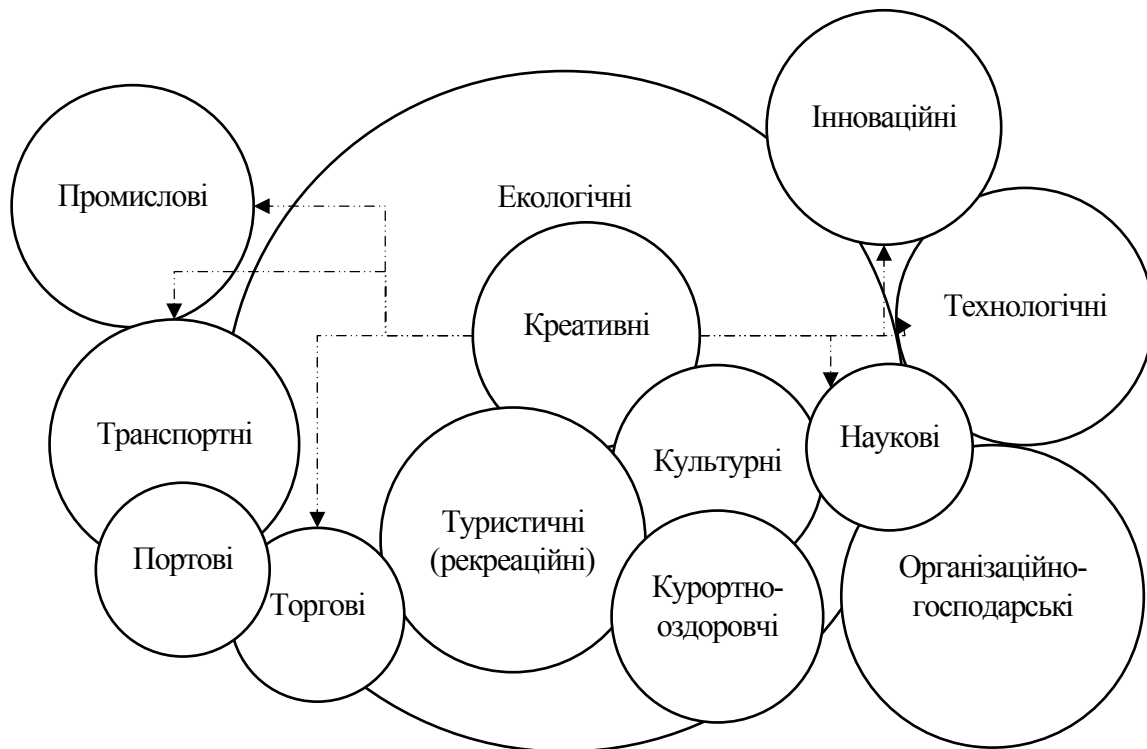

Рисунок 3. Функції міст, їх взаємозв'язок та взаємодоповнення
Джерело: авторська розробка

Екологічна функція не займає провідне місце, вона кореспондується з усіма іншими (рис. 3). Вона передбачає озеленення населених пунктів, але не шляхом його поширення на постійно зростаючу територію міста та покращення статистики зелених насаджень на одного жителя, а насамперед через збільшення зайнятості та поліфункціональності зелених зон всіх типів міст. Сприяє пішохідній (велосипедній) мобільності, інтеграції просторів, які роблять міське середовище та інфраструктуру, особливо транспортні шляхи, більш проникними для людей, рослин і тварин. Особливо, коли це стосується включення тварин-компаньйонів у міське життя, із визначенням їх внеску у

фізичне та психічне здоров'я людей (біофільні міста¹). Міста, за оснащеністю зеленої інфраструктури мають окрему типологію, в якій розрізняють [36]:

- фрагментовані міста (з низьким та середнім значенням частки зелених міських територій);
- міста зелених околиць (з високим значенням ефективної зеленої інфраструктури);
- природні міста (з дуже високою часткою зелених міських територій);
- міста гарячих точок (з високим ступенем ущільнення ґрунтів і низькою часткою зелених міських територій);
- зелені міста (з дуже високою часткою зелених міських територій і відповідно низьким ступенем ущільнення ґрунтів);
- зелено-сірі міста (з високим ступенем ущільнення ґрунту та низькою часткою зелених міських територій),
- лісові міста (з високою до дуже високою часткою зелених міських територій та ефективною зеленою інфраструктурою);
- природні блакитні міста (з високою часткою міських блакитних зон, середньою та високою часткою ефективної зеленої інфраструктури).

Креативна функція є джерелом різноманітності, зокрема діяльностей та напрямів використання територій, появи ідей, балансу між житловим, зеленим і виробничим розвитком, допомозі місту у реагуванні на зміну реального попиту та його впливу на життя людей [7, с. 101; 18].

Різнманітність визначає функціональний характер міста та міського простору, дозволяючи класифікувати його в залежності від інших територій або за його здатністю залучати іноземне населення (інвестиції) та забезпечувати доступ до продуктів і послуг своїм громадянам. Це відбувається завдяки розвинутій поліфункціональності використання міських територій, підходу

¹ Біофільні міста – походять від слова «біофілія» (що означає «любити живі істоти»), біофільні міста живуть у гармонії з природою. Багатовимірні з кількома видами рослин, які підтримують інші види тварин і живих істот, вони являють собою багату мозаїку лісів, садів, струмків і морського середовища, пов'язаних екологічними коридорами. Навіть побудована інфраструктура та будівлі є безпечними для біорізнманіття. Як результат, ці міста мають більш придатні для життя, стійкі та стійкі міські спільноти. Вони розуміють переваги зв'язку з природою, а також те, що природні екосистеми приносять фізичному, психічному та психологічному здоров'ю.

«гіперблизькості» та «багатоцільових місць» (Париж, Франція) [37]. Різноманітність пов'язана здебільш не з економічними можливостями міст та міських територій. Процес розбудови відбувається через просторові соціокультурні можливості і це є джерелом соціально-економічного функціонального розвитку міста [19, с. 128]. Близькість, різноманітність, щільність та повсюдність є також чотирма стовпами концепції екологічної трансформації міста та його енергоефективності, зокрема декарбонізації для виконання основних соціальних функцій життя, роботи, безпеки, турботи, навчання та задоволення. Основними завдання до досягнення цієї мети є скорочення викидів вуглекислого газу, пріоритет пішоходів і велосипедистів та «децентралізації» міста. Пріоритетними напрямками є легкий доступ до робочих місць, магазинів, шкіл, клінік та культурних заходів [17].

Головна мета креативного міста, а отже і його креативної функції – формування інноваційного середовища. Підтримка та розвиток креативного мислення, світогляду, відповідної функції міста – необхідна умова розбудови інноваційної економіки [38, с. 47].

Інноваційне середовище розрізняють чотирьох типів, і кожне є унікальним, із встановленою темою, пов'язаною з місцевою промисловістю в регіоні:

- Місто інноваційної бази, яке створює інновації через зв'язок та розвиток промислових, наукових, освітніх та державних кластерів;
- Унікально спеціалізоване місто з регіональною тематикою, розбудова якого полягає в брендванні характеристик кожного регіону та галузей, створенні орієнтирів та характерних образів, які можуть відродити місцеву ідентичність;
- Екологічно чисте зелене місто, де кожен хоче жити та максимально зберегти природний рельєф, забезпечити різноманітність і кругообіг екосистеми. Включає створення стійкої міської просторової структури та транспортної системи, яка економить енергію та ресурси;

– Місто освіти та культури, де можливі навчання та творчий обмін через створення чудового освітнього середовища шляхом покращення освітніх умов, гідної міської культури з місцевими характеристиками та красивими краєвидами, створення U-City з високотехнологічною системою функціонування в епоху знань та інформації [39].

Дослідження щодо розбудови таких інноваційних просторів та розвинення нових функцій міст тільки набуває обертів. Потенціал базису розбудови інноваційного середовища в Європейському Союзі, Організації Об'єднаних Націй та Банку розвитку Латинської Америки [20, с. 16] розглядаються за допомогою низки індексів, отриманих в результаті досліджень, а саме:

– Індексу кліматичної вразливості, який оцінює ризик країни зазнати впливу зміни клімату, по відношенню до людської чутливості та екологічної спроможності країни адаптуватися або скористатися наслідками зазначеного явища. Він складається з трьох індексів ризику: індекс ризику (50%); індекс чутливості (25%); і, індекс адаптивної здатності екологічного середовища міст (25%) (CAF²) [40].

– Індексу природних явищ, який включає оцінку метеорологічних, гідрологічних та погодних явищ. Він не включає біологічні чи геологічні події, такі як епідемії чи виверження вулканів (ЄС, ООН) [41].

– Індексу людського розвитку, який є статистичним показником прогресу країни та враховує основні виміри людського розвитку: насолоду від довгого та здорового життя, рівень доступу до освіти, гідного життя, досягнутий за допомогою таких компонентів, як здоров'я, освіта, доходи (ПРООН) [42].

– Індексом ІРІ (дохід на душу населення), ІРЕ (кількість жителів на одного підприємця) та ЕМР (частка зайнятих у загальній чисельності

² CAF (банк розвитку Латинської Америки) – просування моделі сталого розвитку за допомогою кредитування, безповоротних ресурсів та підтримки технічного та фінансового структурування проектів у державному та приватному секторах Латинської Америки

населення), SCH (середній рівень освіти населення) та ІМІ (частка іммігрантів у загальній чисельності населення) [21, с. 99].

Після огляду наведеної невеликої кількості способів оцінки, можна додати, що вплив глобальних перетворень, досягнення цілей сталого розвитку ООН (Ціль 11. забезпечення відкритості, безпеки, життєстійкості й екологічної стійкості міст, інших населених пунктів), військових дій на території України та переходу на новий тип економіки вимагає розбудову ефективного соціо-економіко-екологічного розвитку міста (села, селища) із наступними якісними особливостями та специфічними функціями як [43; 44, с. 340-343]:

- безпека (фізична, психологічна, емоційна, інформаційна, економічна);
- розумність (впровадження інноваційних технологій в різних галузях і сферах людської діяльності, доступність і різноманітність транспортної системи міста, прозоре управління, залучення громадськості до прийняття рішень);
- екологічність та енергоефективність (екологоорієнтованість сфери використання та розпорядження міськими природними ресурсами, будівництва, виробництва, сфери послуг);
- естетичність (туристична, рекреаційна, інвестиційна привабливість, зацікавленість у піших прогулянках, зниження транспортного навантаження на довкілля);
- креативність (формування середовищ зародження та розвитку нових ідей інноваційного, економічного, соціального, художнього, артистичного та іншого спрямування, збільшення існуючих функцій міст/населених пунктів (поліфункціональність), маркетинг місця та місцева конкуренція).

Міста, які нараховують низку чи декілька вищенаведених особливостей, характеризуються майже чвертю світових інвестицій [45, с. 59]. Вони є першими міжнаціональними і транскордонними інвесторами, які користуються перевагами високоліквідного ринку нерухомості та його унікальної м'якої сили

(Нью-Йорк, Лондон, Сінгапур, Париж, Токіо, Гонконг). Міста, які відіграють роль у координації та сприянні міжурядовим та міжнародним правовим і торговельним рішенням, мають глобальний та регіональний вплив, характеризуються стабільним ринком нерухомості, наявністю багатонаціональних установ, високим рівнем туризму та торгівлі, це міста «впливники» (Брюссель, Барселона, Франкфурт, Кіото, Женева, Маямі, Відень).

Наступним типом є міста з найшвидшим зростанням інвестицій у нерухомість за ринковий цикл (міста – виклики (Пекін, Лос-Анджелес, Амстердам, Шанхай, Чикаго, Торонто, Сан-Франциско, Вашингтон, Мадрид, Сідней, округ Колумбія). Це найпопулярніші міста, із доступом до внутрішньої та зарубіжної економіки, ефективним розміром міста та ринку, надійністю світового капіталу, великою кількістю людських ресурсів та різноманітністю галузей.

Інший тип – міста нового світу, добре керовані міста середнього розміру, які дуже швидко інвестують в нерухомість, бізнес і залучають таланти, можуть забезпечити розвиток інфраструктури, високої якості життя та досвіду. Схожими є міста новатори з потенціалом світового рівня в інноваціях, підприємницькій науці, технологіях та бізнес-культурі (Бостон, Дублін, Остін, Мілан, Берлін, Сан-Дієго, Денвер, Мюнхен, Сіетл, Стокгольм, Силіконова долина, Тель-Авів). Характеризуються найбільшою сумою інвестицій у нерухомість у порівнянні з економічним масштабом міста. Наступними в цій групі є міста з високою якістю життя та міжнародною привабливістю, мають назву міста життя. Їм характерна найсильніша брендова потужність, компактне міське життя середньої щільності, чудові стандарти громадського простору та обслуговування, вища освіта, творча індустрія, туризм, наука (Окленд, Брісбен, Копенгаген, Гамбург, Гельсінкі, Мельбурн, Осло, Ванкувер, Цюріх). Характеристики «світового міста, що розвивається» і «нового світового міста» також мають міста-гібриди і двигуни зростання. Їх особливостями є прозорість і швидке збільшення обсягу комерційної нерухомості (Будапешт, Абу-Дабі, Кейптаун, Бухарест, Доха, Прага, Дубай, Сантьяго, Варшава).

Міста, які також значно покращують прозорість ринку нерухомості та займають високі місця у світі за обсягом інвестицій в нерухомість – міста внутрішні двигуни зростання (Х'юстон, Даллас, Атланта, Осака, Нагоя). Мають доступ до великого внутрішнього ринку, зі стабільним попитом і відносно невеликою кількістю конкурентів, високі позиції у вітчизняній економіці. Знаходяться в постійному пошуку шляхів у переході до нових моделей через зміцнення міської якості, корпоративного та торгового секторів та поступового переростання в «нове світове місто».

Міста, які швидко ростуть у відповідь на зростаючий внутрішній попит і споживання, а також діють як ворота міжнародної торгівлі та капіталу це економічні та політичні центри великих економік, що розвиваються. Спеціалізуються на ділових і фінансових послугах, є центрами прийняття рішень. Мають схильність до конкуренції та залучення туристів, проведення заходів, міжнародних конференцій та виконання інноваційних функцій. До них притаманні міста-підприємства, які характеризуються більшою динамікою ринку нерухомості (Хошимін, Бангалор, Гуанчжоу, Шеньчжень, Куала-Лумпур, Тайбей). Ці міста – базис можливостей для бізнесу та підприємництва, спеціалізується на сфері послуг, активно використовують переваги бізнес-середовища [46].

Висновки. Можна зазначити, що відродження та розбудова міських населених пунктів в контексті їх поліфункціональності з урахуванням екологічності та креативності як центральних функцій міста вимагають орієнтації на різноманітність використання його територій, функціональне та соціальне поєднання. Відповідно до провідних світових практик ключовими цілями розбудови міст нового типу як центрів різноманіття та процвітання спільноти є: забезпечення доступного життя та можливості для бізнесу; забезпечення рівного доступу до ряду послуг; розвинення сильної культурної ідентичності, спільного бачення та відчуття місця; сприяння розвитку толерантного суспільства; забезпечення безпечного, різноманітного,

інноваційного та здорового міста; забезпечення відкритого простору для громади.

Найбільш концентровані та конкурентоспроможні міста, які вже мають деякі з перелічених характерні риси, або прагнуть їх набуття – це міста, з найбільшою кількістю компаній, капіталу і людських ресурсів. Їм притаманні своєрідні точки росту, які поступово можуть нарощувати міста, що підлягають відродженню та модернізації.

Перспективи подальшого дослідження: обґрунтування економіко-організаційного забезпечення на всіх рівнях ієрархії відродження та подальшої розбудови міських (сільських) поселень, які постраждали від військової агресії, потребує розкриття сутності та особливостей еко-креативного міста.

Література

1. Friedmann, J. (1986). The World City Hypothesis. *Development and Change* 17 (1). 69-83.
2. Шаблій, О.І. Соціально-економічна географія України. Львів: Світ, 2000. 679 с.
3. Томчук О.В., Бойченко В.С. Класифікація міст як інструмент вибору моделі управління людським потенціалом території. 2019. <https://web.archive.org/web/20220117125056/http://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/1616/1/№4.pdf> (дата звернення: 02.06.2022).
4. Безлюбченко О. С. Гордієнко С. М., Завальний О.В. Планування міст і транспорт. Харків: ХНАМГ, 2006. 138 с.
5. Лазор О. Д., Лазор О. Я., Чемерис А. О. Територіальна організація влади в Україні. К.: Дакор, 2007. 576 с.
6. Go Local (2016). *Cities of tomorrow - Challenges, visions, ways forward - Go Local*. <https://www.cidadesglocais.org>.
7. Метрополійні функції великих міст України: потенціал розвитку та перспективи реалізації : монографія / НАН України. Державна установа

«Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долішнього НАН України»; наук. ред. М.І. Мельник. Львів, 2016. 552 с.

8. Бистряков І.К., Манцевич Ю.М. Організація сучасного локального простору життєдіяльності: фактори впливу. *Демографія та соціальна економіка*. 2017. № 2. С. 166-176.

9. Філіппова О.С. Основи міського господарства. Інститут економіки, менеджменту та права в будівництві, ДонНАБА. 2011. 106 с.

10. Стадник Г.В., Радіонова Л.О. Модель управління малим містом України: виклики сучасності. *Інфраструктура ринку*. 2019. Вип. 28. С. 23-30.

11. Aksoy, E., Gregor, M., Fons, J., Garzillo, C., Cugny-Seguin, M., Loehnertz, M. & Schröder, C. (2016). *City typologies of Europe: a tool to support urban sustainability studies and practices*. 199-210. 10.2495/SC160171.

12. Harris, Ch. D. (1943). A functional classification of cities in the United States. *Geographical Review*, XXXIII. 86-99

13. Chabot, G. (1948). *Les villes*. Paris.

14. Le Guen, G. (1960). La structure de la population active des agglomerations de plus de 20.000 habitants. *Annales de Geographie*. Paris, LXIX (374), 355-370.

15. Bolay, J., Rabinovich, A.& otros (2001). *Monitoreo de ciudades intermedias: informe final*. 116.

16. Марченко О.В., Аванесова Н.Е. Аналіз соціально-економічних передумов розвитку міста. *Науковий вісник Чернігівського державного інституту економіки і управління*. Серія 1. Економіка. 2013. Вип. 4. С. 60-71.

17. Antunes, M. & Barroca, J. (2022). *Urban Future with a Purpose. 12 Trends Shaping the Future of Cities*. <https://www2.deloitte.com/global/en/pages/public-sector/articles/urban-future-with-a-purpose.html>

18. Murua, J. (2021). Revitalizar la ciudad existente [deporte en la agenda urbana 2]. *Agenda Urbana Española*.

<https://economiaenandal.com/2021/09/26/revitalizar-la-ciudad-existente-deporte-en-la-agenda-urbana-2/>

19. Sánchez Sepúlveda, M. (2015). Construir la ciudad desde los espacios públicos: herramientas de análisis y evaluación de tipologías urbanas para la integración socio-espacial. *Revista de Urbanismo*, №32. 127-138.

20. Suárez, G. (2017). Propuesta de una tipología de ciudades frente al cambio climático: investigaciones iniciales. *Construyendo liderazgo para las ciudades de América Latina y el Caribe en un clima cambiante*. Facultad Latinoamericana de Ciencias Sociales (FLACSO Ecuador). 25.

21. Stiperski, Z., Lončar, J.& Rajter, M. (2021). Recommendation for a typology of cities and municipalities in Croatia according to development level. *Folia Geographica*, 63(1), 85-109.

22. Демехін В.А., Пелих В.Г., Полупан Н.І., Величко В.А., Соловей В.Б., Мельничук С.Д., Малюта А.Н. Земельні ресурси Херсонської області – базовий фактор регіональної економічної політики. К.: Аграрна наука. 2007. 152 с.

23. Andryeyeva, N., Tiutiunyk, H., Burkynskyi, B., Khumarova, N., & Kupinets, L. (2020). Methodological approach of investment and innovation regional environmental policy using the smart specialization and quintuple helix models. *Ekonomia i Środowisko*, (3), 53–80.

24. Tiutiunyk, H., Burkynskyi, B., & Andryeyeva, N. (2021). Strategic management of investment and innovation activities in the field of environmentally safe land management. *Ekonomia I Środowisko*, 79(4), 24–57. <https://doi.org/10.34659/2021/4/25>

25. Hanneman, S.K. (2008). Design, analysis, and interpretation of method-comparison studies. *AACN advanced critical care*, 19(2), 223-234, <https://doi.org/10.1097/01.AACN.0000318125.41512.a3>.

26. Burkinisky, B., Andryeyeva, N., Nikishyna, O. & Tiutiunyk, H. (2021). Dominants of investment and innovation policy of ensuring sustainable development

of the natural resource potential. *E3S Web Conf.*, 255. 01010. DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202125501010>

27. Hestenes, D. et al., 1995. A modeling method for high school physics. *American Journal of Physics*, 63, 606-619, 0.1119/1.17849

28. Andryeyeva, N., Nikishyna, O., Burkynskyi, B., Khumarova, N., Laiko, O. & Tiutiunnyk, H. (2021). Methodology of analysis of the influence of the economic policy of the state on the environment, *Insights into Regional Development, VSI Entrepreneurship and Sustainability Center*, vol. 3(2), 198-212.

29. Descriptive Stats: Tabular & Graphical Methods, (2020). <https://www.studyblue.com/#flashcard/view/5519599>.

30. EPRS (2014). *European Union's Cities – a typology*. <https://epthinktank.eu/2014/02/16/european-unions-cities-a-typology/>

31. Eurostat (2013). *Union Européenne and Commission Européenne, Eurostat regional yearbook*. Publications Office of the European Union, Luxembourg.

32. Радіонова О.М. (2017). Туризм як детермінанта сучасного розвитку міста. *Економіка і суспільство*. Вип. 9. С. 786-791.

33. Aurousseau, M. (1921). The distribution of population: constructive problem. *Geographical Review*. Nueva York, XI, 4, 563-592

34. Sorre, M. (1952). *Les fondements de la Géographie humaine. L'habitat*. Paris, Librairie Armand Colin.

35. Лихогруд О. М. Наукові підходи до визначення цінності земельних ресурсів містобудівних систем у ринкових умовах. *Агросвіт*. 2016. № 6. С. 62-67.

36. European Environment Agency (2021). *City typology*. <https://www.eea.europa.eu/themes/sustainability-transitions/urban-environment/sub-sections/urban-green-infrastructure/typology-for-urban-green-infrastructure>

37. Deloitte (2022). *15-Minute City*.
<https://www2.deloitte.com/global/en/pages/public-sector/articles/urban-future-with-a-purpose/15-minute-city.html>
38. Семенова В. Т., Линник І. Е. Проектування міських територій. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 449 с.
39. Innocity (2022). *Relocation of public agencies*.
<https://innocity.molit.go.kr/v2/eng/submain.jsp?sidx=100&stypе=2>
40. CAF (2015). Índice de Vulnerabilidad y adaptación al cambio climático en la región de América Latina y el Caribe
41. Unión Europea & ONU Medio Ambiente (2017). Análisis Costo Beneficio de medidas de adaptación al cambio climático en áreas urbanas de América Latina.
42. UNDP (2013). Human Development Report 2013 - The Rise of the South: Human Progress in a Diverse World.
43. Кабінет Міністрів України. Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року. Цілі сталого розвитку та Україна. 2018. <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/cili-stalogo-rozvitku-ta-ukrayina> (дата звернення: 03. 06.2022).
44. Мезенцев К., Олійник Я., Мезенцева Н. Урбаністична Україна: в епіцентрі просторових змін : монографія. Київ: Видавництво «Фенікс», 2017. 438 с.
45. Stirling city centre. (2013). *Urban typology framework*. 173.
https://www.wa.gov.au/system/files/2021-05/PRJ_stirling_urban_typology.pdf
46. Lang, J. (2018). *10 types of world cities, the path to the creation of future cities*. Survey Report. <https://www.nikkan.co.jp/releases/view/34797>

References

1. Friedmann, J. (1986), "The World City Hypothesis", *Development and Change*, vol. 17 (1), pp. 69-83.

2. Shablii, O.I. (2000), *Sotsial'no-ekonomichna heohrafiia Ukrainy* [Socio-economic geography of Ukraine], Svit, Lviv, Ukraine.
3. Tomchuk, O.V. and Boichenko, V.S. (2019), “Classification of cities as a tool for choosing a model for managing the human potential of the territory”, available at: <https://web.archive.org/web/20220117125056/http://r.donnu.edu.ua/bitstream/123456789/1616/1/N%4.pdf> (Accessed 10 Aug 2022).
4. Bezliubchenko, O.S. Gordienko, C.M. and Zavalnyi, O.V. (2006), *Planuvannia mist i transport* [Urban planning and transport], KhNAMG, Kharkiv, Ukraine.
5. Lazor, O.D. Lazor, O.Ya. and Chemeris, A.O. (2007), *Terytorial'na orhanizatsiia vlady v Ukraini* [Territorial organization of power in Ukraine], Dakor, Kyiv, Ukraine.
6. Go Local (2016), “Cities of tomorrow - Challenges, visions, ways forward”, available at: <https://www.cidadesglocais.org> (Accessed 10 Aug 2022).
7. Miller, E. (2016), *Metropolijni funktsii velykykh mist Ukrainy: potentsial rozvytku ta perspektyvy realizatsii* [Metropolitan functions of large cities of Ukraine: development potential and prospects for implementation], National Academy of Sciences of Ukraine. State institution "Institute of Regional Studies named after E. Dolishnyo National Academy of Sciences of Ukraine", Lviv, Ukraine.
8. Bystriakov, I.K. and Mantsevich, Yu.M. (2017), “Organization of modern local living space: influencing factors”, *Demography and social economy*, vol. 2, pp. 166-176.
9. Filippova, O.S. (2011), *Osnovy mis'koho hospodarstva* [Basics of urban economy], Institute of Economics, Management and Law in Construction, DonNABA, Kyiv, Ukraine.
10. Stadnyk, G.V. and Radionova, L.O. (2019), “The model of management of a small city of Ukraine: modern challenges”, *Market infrastructure*, vol. 28, pp. 23-30.

11. Aksoy, E. Gregor, M. Fons, J. Garzillo, C. Cugny-Seguin, M. Loehnertz, M. and Schröder, C. (2016), “ City typologies of Europe: a tool to support urban sustainability studies and practices ”, pp. 199-210. 10.2495/SC160171.
12. Harris, Ch.D. (1943), “A functional classification of cities in the United States”, *Geographical Review*, vol. XXXIII, pp. 86-99.
13. Chabot, G. (1948), *Les villes*, Paris, France.
14. Le Guen, G. (1960), “”La structure de la population active des agglomérations de plus de 20.000 habitants, *Annales de Géographie*. Paris, vol. LXIX (374), pp. 355-370.
15. Bolay, J. and Rabinovich, A. (2001), “Monitoreo de ciudades intermedias: informe final”, available at: https://www.researchgate.net/publication/327594016_MONITOREO_DE_CIUADAS_INTERMEDIAS_PGU_ALC_IREC-DA-EPFL_INFORME_FINAL_2001 (Accessed 10 Aug 2022).
16. Marchenko, O.V. and Avanesova, N.E. (2013), “Analysis of socio-economic prerequisites of the city's development”, *Scientific Bulletin of the Chernihiv State Institute of Economics and Management. Series 1. Economy*, vol. 4, pp. 60-71.
17. Antunes, M. and Barroca, J. (2022), “Urban Future with a Purpose. 12 Trends Shaping the Future of Cities”, available at: <https://www2.deloitte.com/global/en/pages/public-sector/articles/urban-future-with-a-purpose.html> (Accessed 10 Aug 2022).
18. Murua, J. (2021), “Revitalizar la ciudad existente [deporte en la agenda urbana 2]”, *Agenda Urbana Española*, available at: <https://economiaenchandal.com/2021/09/26/revitalizar-la-ciudad-existente-deporte-en-la-agenda-urbana-2/> (Accessed 10 Aug 2022).
19. Sánchez Sepúlveda, M. (2015), “Construir la ciudad desde los espacios públicos: herramientas de análisis y evaluación de tipologías urbanas para la integración socio-espacial”, *Revista de Urbanismo*, vol. 32, pp. 127-138.

20. Suárez, G. (2017), Propuesta de una tipología de ciudades frente al cambio climático: investigaciones iniciales. Construyendo liderazgo para las ciudades de América Latina y el Caribe en un clima cambiante, Facultad Latinoamericana de Ciencias Sociales, Ecuador.

21. Stiperski, Z. Lončar, J. and Rajter, M. (2021), “Recommendation for a typology of cities and municipalities in Croatia according to development level”, *Folia Geographica*, vol. 63 (1), pp. 85-109.

22. Demekhin, V.A. Pelykh, V.G. Polupan, N.I. Velychko, V.A. Solovei, V.B. Melnychuk, S.D. and Maliuta, A.N. (2007), *Zemel'ni resursy Khersons'koi oblasti – bazovyy faktor rehional'noi ekonomichnoi polityky* [Land resources of the Kherson region are a basic factor of regional economic policy], Agrarian science, Kyiv, Ukraine.

23. Andryeyeva, N. Tiutiunyk, H. Burkynskyi, B. Khumarova, N. and Kupinets, L. (2020), “Methodological approach of investment and innovation regional environmental policy using the smart specialization and quintuple helix models”, *Ekonomia i Środowisko*, vol. (3), pp. 53-80.

24. Tiutiunyk, H. Burkynskyi, B. and Andryeyeva, N. (2021), “Strategic management of investment and innovation activities in the field of environmentally safe land management”, *Ekonomia I Środowisko*, vol. 79(4), pp. 24–57. <https://doi.org/10.34659/2021/4/25>

25. Hanneman, S.K. (2008), “Design, analysis, and interpretation of method-comparison studies”, *AACN advanced critical care*, vol. 19(2), pp. 223-234, <https://doi.org/10.1097/01.AACN.0000318125.41512.a3>.

26. Burkinisky, B. Andryeyeva, N. Nikishyna, O. and Tiutiunyk, H. (2021), “Dominants of investment and innovation policy of ensuring sustainable development of the natural resource potential”, *E3S Web Conf.*, vol. 255, no. 01010. DOI: <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202125501010>

27. Hestenes, D. (1995), “A modeling method for high school physics”, *American Journal of Physics*, vol. 63, pp. 606-619. 0.1119/1.17849

28. Andryeyeva, N. Nikishyna, O. Burkynskyi, B. Khumarova, N. Laiko, O. and Tiutiunnyk, H. (2021), “Methodology of analysis of the influence of the economic policy of the state on the environment”, *Insights into Regional Development, VSI Entrepreneurship and Sustainability Center*, vol. 3(2), pp. 198-212.
29. Descriptive Stats (2020), “Tabular and Graphical Methods”, available at: <https://www.studyblue.com/#flashcard/view/5519599> (Accessed 10 Aug 2022).
30. EPRS (2014), “European Union’s Cities – a typology”, available at: <https://epthinktank.eu/2014/02/16/european-unions-cities-a-typology/> (Accessed 10 Aug 2022).
31. Eurostat (2013), *Union Européenne and Commission Européenne, Eurostat regional yearbook*, Publications Office of the European Union, Luxembourg.
32. Radionova, O.M. (2017), “Tourism as a determinant of modern city development”, *Economy and society*, vol. 9, pp. 786-791.
33. Arousseau, M. (1921), “The distribution of population: constructive problem”, *Geographical Review*, vol. XI, no. 4, pp. 563-592.
34. Sorre, M. (1952), *Les fondements de la Géographie humaine, L'habitat*. Librairie Armand Colin, Paris, France.
35. Lyhogrud, O. M. (2016), “Scientific approaches to determining the value of land resources of urban planning systems in market conditions”, *Agroworld*, vol. 6, pp. 62-67.
36. European Environment Agency (2021), “City typology”, available at: <https://www.eea.europa.eu/themes/sustainability-transitions/urban-environment/sub-sections/urban-green-infrastructure/typology-for-urban-green-infrastructure> (Accessed 10 Aug 2022).
37. Deloitte (2022), “15-Minute City”, available at: <https://www2.deloitte.com/global/en/pages/public-sector/articles/urban-future-with-a-purpose/15-minute-city.html> (Accessed 10 Aug 2022).
38. Semenova, V.T. and Linnyk, I.E. (2018), *Proektuvannia mis'kykh terytorij [Design of urban areas]*, XNUMX named after O. M. Beketova, Kharkiv, Ukraine.

39. Innocity (2022), “Relocation of public agencies”, available at: <https://innocity.molit.go.kr/v2/eng/submain.jsp?sidx=100andstyp=2> (Accessed 10 Aug 2022).
40. CAF (2015), “Índice de Vulnerabilidad y adaptación al cambio climático en la región de América Latina y el Caribe”, available at: <https://scioteca.caf.com/handle/123456789/517> (Accessed 10 Aug 2022).
41. Unión Europea and ONU Medio Ambiente (2017), “Análisis Costo Beneficio de medidas de adaptación al cambio climático en áreas urbanas de América Latina”, available at: <https://www.fontagro.org/es/publicaciones/analisis-costo-beneficio-de-medidas-de-adaptacion-al-cambio-climatico-en-areas-urbanas-de-america-latina-onu-medio-ambiente-union-europea/> (Accessed 10 Aug 2022).
42. UNDP (2013), Human Development Report 2013 - The Rise of the South: Human Progress in a Diverse World, UNDP, NY, USA.
43. Cabinet of Ministers of Ukraine (2018), “Transforming our world: the 2030 agenda for sustainable development. Goals of sustainable development and Ukraine”, available at: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/cili-stalogo-rozvitku-ta-ukrayina> (Accessed 10 Aug 2022).
44. Mezentsev, K. Oliylyk, Ya. and Mezentseva, N. (2017), Urbanistychna Ukraina: v epitsentri prostorovykh zmin [Urbanistic Ukraine: in the epicenter of spatial changes], "Fenix" Publishing House, Kyiv, Ukraine.
45. Stirling city centre. (2013), “Urban typology framework”, available at: https://www.wa.gov.au/system/files/2021-05/PRJ_stirling_urban_typology.pdf (Accessed 10 Aug 2022).
46. Lang, J. (2018), “10 types of world cities, the path to the creation of future cities. Survey Report”, available at: <https://www.nikkan.co.jp/releases/view/34797> (Accessed 10 Aug 2022).

Стаття надійшла до редакції 20.08.2022 р.